

cjonalnych postaw *de re* i *de dicto*. Postawa *de re* ma na celu historycznie rzetelne odtworzenie czyichś poglądów, ich genezy, czy kontekstu, który wpłynął na ich powstanie. Natomiast postawę *de dicto* charakteryzuje kreatywne inspirowanie się cudzymi poglądami we własnej systematycznej refleksji. Wydaje się, że takie podejście jest bliższe Brandomowi.

Podsumowując, recenzowana monografia *Neopragmatyzm Roberta B. Brandoma* – pierwsza na ten temat w języku polskim – jest *formalnie* precyzyjna i uporządkowana, a *treściowo* wnikliwa i informatywna. Jej przejrzysta, konsekwentna konstrukcja – wyrażona w obszernym spisie treści – umożliwia sprawną orientację w tekście. W spisie treści – w nazewnictwie rozdziałów jak i punktów – użyte są wyrażenia z poziomu „metaprzecmiotowego” (pragmatyzm, inferencjalizm, itp.) jak i z poziomu „przedmiotowego” (praktyka, reguła itp.).

Autor dobrze zrealizował zamierzony cel, a mianowicie wykonał przeglądowe i analityczne opracowanie odpowiadające na główne pytanie: Czym jest neopragmatyzm Roberta B. Brandoma. Zarębski zaprezentował dużą erudycję – zdobywaną nie tylko na podstawie krytycznej lektury tekstów źródłowych, czy komentarzy, lecz i osobistych kontaktów z twórcą inferencjalizmu znaczeniowego.

ARTUR KLIMKIEWICZ*

Rec.: *Prawo cywilne i handlowe w działaniach administracji*, red. naukowa dr hab. Grzegorz Kozieł, Wydawca: Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Lublin 2017, 361 ss.

Refleksja nad współczesnym sposobem stosowania prawa prowadzi do wniosku, że wyodrębnione w sposób teoretyczny gałęzie prawa takie jak prawo konstytucyjne, prawo cywilne, prawo administracyjne czy prawo karne w praktyce przenikają się ze sobą i są ze sobą nierozzerwanie powiązane. Definicje czy pojęcia wytworzone na gruncie jednej gałęzi prawa stają się fundamentem konstrukcji prawnych funkcjonujących w innych gałęziach prawa. Dla przykładu prawo własności zdefiniowane w art. 140 Kodeksu cywilnego jest podstawą konstrukcji odpowiedzialności karnej za przestępstwa przeciwko mieniu (art 278-295 Kodeksu karnego) oraz podstawą przepisów prawa administracyjnego o wyłączeniu.

* MGR ARTUR KLIMKIEWICZ, absolwent Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie, radca prawny; arturklimkiewicz@gmail.com.

Recenzowane opracowanie dotyczy zagadnienia wykorzystania instrumentów z zakresu prawa cywilnego i handlowego w działaniach administracji. Tak ujęte zagadnienie ma z pewnością duże znaczenie teoretycznie i praktyczne. Praktyka prawa na co dzień napotyka różnego rodzaju problemy związane z przenikaniem się materii cywilistycznej i administracyjnoprawnej. Analizę naukową tego rodzaju zjawiska podjętą w recenzowanej publikacji ocenić należy jako interesujące zagadnienie badawcze. Jak wskazano we wstępie publikacji na analizowane w monografii zagadnienie złożyły się m. in. zagadnienia umów zobowiązaniowych, spółek prawa handlowego a także innych instrumentów prawnych z obszaru służącego realizacji zadań publicznych. Znajdujące się w książce opracowania naukowe różnego rodzaju zagadnień prawnych związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej mają charakter interdyscyplinarny dotyczą bowiem wielu różnych dziedzin i gałęzi prawa.

Publikacja składa się z 16 artykułów podzielonych na dwa bloki tematyczne. Części I opracowania zatytułowana została „*Prawo cywilne w działaniach administracji*”, część II „*Prawo handlowe w działaniach administracji*”. Redaktorem naukowym opracowania jest dr hab. Grzegorz Kozieł, adiunkt w Instytucie Prawa Cywilnego – Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego UMCS, recenzentem dr hab. Agnieszka Malarewicz-Jakubow prof. Uniwersytetu w Białymstoku. Opracowanie otwiera artykuł Rafała Szczepaniaka, doktora habilitowanego z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pt. „*Kluczowe problemy stosowania prawa prywatnego w sektorze publicznym*”. Opracowanie to dotyczy problemów metodologicznych związanych ze stosowaniem prawa prywatnego w sektorze publicznym. Autor analizuje w swym artykule poglądy dotyczące tradycyjnego podziału na prawo publiczne i prawo prywatne, stawia tezę, że absolutyzowanie tego podziału sprawia, że pojawiają się istotne bariery myślowe w mówieniu o prawie, które są źródłem różnego rodzaju niepożądanych stereotypów w stosowaniu prawa. Jako przykłady tego rodzaju stereotypów autor wskazuje: stereotyp „dobrego – prawa cywilnego” i złego – prawa administracyjnego”, stereotyp umowy jako lepszego instrumentu regulowania stosunków społecznych niż decyzja administracyjna, stereotyp spółki prawa handlowego jako bardziej efektywnej jednostki organizacyjnej od zakładu budżetowego. Autor stwierdza, że system prawny nie traci na spójności i koherentności poprzez przyjęcie, że dany stosunek czy instytucja ma charakter hybrydowy, sztywne dychotomiczne ujęcie podziału na prawo prywatne i publiczne stwarza swoisty gorset ograniczający zdolność sądu do poszukiwania najbardziej słusznego rozwiązania danej sprawy i może być źródłem „dysonansu” między literą prawa a powszechnym odczuciem słuszności. W konkluzji autor stwierdza, że widzi potrzebę ukształtowania się w przyszłości nowego działu prawa prywatnego poświęconemu stosowaniu prawa cywilnego i handlowego w sektorze publicznym.

Drugim w kolejności artykułem, zamieszczonym w publikacji jest artykuł pt.: „*Pełnomocnictwo cywilne a upoważnienie administracyjne*” autorstwa Pawła Wickerskiego, doktora nauk prawnych, radcy prawnego. W opracowaniu autor dokonał

porównania dwóch instytucji prawnych: pełnomocnictwa cywilnego i upoważnienia administracyjnego. Wnioski, które autor wysnuwa z tego porównania to m. in. to, że instytucje te wykazują więcej różnic niż podobieństw co skłania do wniosku, że do upoważnienia administracyjnego nie powinno się *per analogia* stosować przepisów prawa cywilnego o pełnomocnictwie. W praktyce jednak te rozwiązania prawne pochodzące z różnych gałęzi prawa cywilnego mogą się dopełniać umożliwiając danemu podmiotowi kompleksowe działanie w imieniu i na rzecz organu administracyjnego.

Kolejny artykuł pt.: „*Powstanie służebności na podstawie decyzji administracyjnej*” autorstwa Michała Zalewskiego, doktora nauk prawnych z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie dotyczy analizy regulacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, zawierającej m. in. przepisy dotyczące wywłaszczenia nieruchomości na podstawie których, organ administracji prowadzący postępowanie wywłaszczeniowe może w drodze decyzji administracyjnej doprowadzić do powstania służebności. W artykule przeanalizowano w jakich sytuacjach tak charakterystyczna dla prawa cywilnego instytucja ograniczonych praw rzeczowych może być wykreowana w drodze decyzji administracyjnej oraz jakiego typu służebności będą w tym trybie powstawać najczęściej. We wnioskach autor stwierdza, że nie wszystkie typy służebności mogą mieć swe źródło w decyzji administracyjnej. Nie budzi zastrzeżeń dopuszczalność powstania w tym trybie służebności gruntowej, wątpliwości dotyczyć mogą natomiast ustanawianej na mocy decyzji administracyjnej służebności przesyłu. Zdaniem autora względy celowościowe przemawiają także przeciwko możliwości ustanawiania w tym trybie służebności osobistych.

Artykuł Cezarego Dzierzbickiego, doktoranta na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, aplikanta adwokackiego, pt.: „*Problematyka odpłatności użytkowania rodzinnych ogrodów działkowych*” dotyczy funkcjonującego w praktyce problemu interpretacji przepisów ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, a w szczególności odpowiedzi na pytanie: czy nabycie użytkowania gruntów zajętych pod rodzinne ogrody działkowe powinno następować odpłatnie czy nieodpłatnie oraz tego jakie elementy zawierać powinna decyzja stwierdzająca takie nabycie? Autor wskazuje na wątpliwości dotyczące konstytucyjności opisywanych regulacji prawnych oraz ich zgodności z wiążącymi Polskę umowami międzynarodowymi.

Praca prof. dr hab. Janusza Strzępka z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pt.: „*Problem nowelizacji przepisów umowy o roboty budowlane w Kodeksie cywilnym*” dotyczy bardzo istotnego zagadnienia praktycznego bezpośrednio wpływającego bowiem na sferę budownictwa. Autor zwraca uwagę na konieczność korelacji przepisów Kodeksu cywilnego dotyczącego umowy o roboty budowlane z przepisami ustawy prawo budowlane. Opracowanie zawiera szczegółową analizę regulacji prawnych dotyczących opisywanego zagadnienia oraz sformułowane na ich bazie uwagi *de lege ferenda*.

Kolejnym artykułem zawartym w I części opracowania jest artykuł pt.: „*Ugodowe załatwienie sprawy w polskim procesie administracyjnym*” autorstwa dr Artura Kokoszkiwicza reprezentującego Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. W swym tekście autor skupił się na zaprezentowaniu form ugodowego załatwienia spraw na gruncie polskiego prawa administracyjnego oraz na ocenie istniejącej w systemie prawa polskiego instytucji mediacji sądowoadministracyjnej.

Kolejny tekst to opracowanie dr Przemysława Pytlaka, wykonującego zawód radcy prawnego, pt.: „*Z problematyki charakteru prawnego umowy o dofinansowanie projektu ze środków europejskich*”. Autor w swym tekście wskazuje na funkcjonującą w odniesieniu do umów o dofinansowanie podwójną kontrolę sądową wykonania tych umów, która jest realizowana przez sądy administracyjne i sądy powszechne, rozważa zagadnienie czy możliwe jest wydanie przez te organy sprzecznych ze sobą rozstrzygnięć oraz konsekwencji takich decyzji.

W artykule pt.: „*Administracyjne i cywilnoprawne aspekty decyzji prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej dotyczącej dostępu telekomunikacyjnego*” dr Elżbieta Małecka z Wydziału Prawa Uniwersytetu Rzeszowskiego analizuje charakter prawny decyzji administracyjnej nakładającej na operatora o znaczącej pozycji rynkowej obowiązek uwzględnienia uzasadnionych wniosków przedsiębiorców telekomunikacyjnych o zapewnienie im dostępu telekomunikacyjnego, w tym użytkowania elementów sieci oraz udogodnień towarzyszących. Jak udowadnia w swym artykule autorka, ten instrument regulacyjny łączy w sobie elementy prawa cywilnego i prawa administracyjnego. Podkreśla ona, że na tę konstrukcję prawną nie należy patrzeć jak na wyizolowaną regulację prawną zaliczaną do prawa cywilnego lub prawa administracyjnego ale raczej przez pryzmat całości, pewnego prawnie powiązanego ciągu działań, który gdy jest rozpatrywany kompleksowo może w pełni ukazać prawny mechanizm działania danych podmiotów.

Część II książki zatytułowaną „*Prawo handlowe w działaniach administracji*” otwiera artykuł pt.: „*Prawo do prywatności i tajemnica przedsiębiorstwa jak okoliczności ograniczające prawo dostępu do informacji publicznej*” autorstwa dr hab. Grzegorza Tylca z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej KUL. W tekście tym omówiona została zasada zawarta w art. 5 ust 1 i 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. dotycząca ograniczeń w dostępie do informacji publicznej ze względu na ochronę tajemnicy przedsiębiorcy i ochronę prywatności osoby fizycznej. Autor dokonał analizy oraz porównał znaczenie pojęć ustawowych „tajemnicy przedsiębiorcy” oraz „tajemnicy przedsiębiorstwa” użytych kolejno w ustawie o dostępie do informacji publicznej oraz w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, omówiona została także regulacja dopuszczająca ingerencję w sferę prywatności osoby pełniącą funkcję publiczną o ile wiąże się to z jej działalnością. W podsumowaniu artykułu autor wskazał, że omawiane pojęcia takie jak: prywatność, osoba pełniująca funkcje publiczne, związek informacji z działalnością publiczną osoby, nie są precyzyjnie zdefiniowane w ustawie a ich

zakres znaczeniowy ma w dużej mierze charakter oceny. Nieprawidłowa zaś interpretacja omawianych w artykule przepisów przez organ administracyjny może być potraktowana jako nieuzasadniona odmowa udzielenia informacji publicznej i skutkować odpowiedzialnością karną.

Artykuł mgr Małgorzaty Rejmer doktorantki z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego pt.: „*Sukcesja przedsiębiorstwa a ograniczenia wynikające z prawa administracyjnego*” zawiera analizę zagadnień prawnych i węzłowych problemów dotyczących przeprowadzenia następstwa prawnego przedsiębiorstwa. Autorka wskazuje, że mimo klarowanej regulacji cywilnoprawnej w powyższym zakresie istotne ograniczenia w praktyce wynikają z regulacji prawa administracyjnego, stara się ona zdefiniować główne zagrożenia w funkcjonowaniu przedsiębiorstw wynikające z konieczności sukcesji będącej wynikiem zmiany pokoleniowej lub śmierci dotychczasowych jego właścicieli.

Dr Paweł Piskozub z Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie w artykule „*Charakter prawny wpisu przedsiębiorcy do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych*” dokonał oceny charakteru prawnego wpisu przedsiębiorcy do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych, funkcjonującego w oparciu o przepisy ustawy o usługach turystycznych z dnia 29 sierpnia 1997 r. Głównym zagadnieniem badawczym była odpowiedź na pytanie w jaki sposób dokonanie wpisu przedsiębiorcy do rejestru wpływa na jego odpowiedzialności względem klienta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych.

Dr hab. Grzegorz Kozieł z Wydziału Prawa i Administracji UMCS jest autorem artykułu pt.: „*Zagadnienie dopuszczalności stosowania przepisów o wzorcach udostępnianych w systemie teleinformatycznym do spółki partnerskiej i komandytowo-akcyjnej*”. Autor stwierdza, że reforma przepisów polegająca na wprowadzeniu możliwości podejmowania czynności z wykorzystaniem wzorców w odniesieniu do spółek handlowych nie została zrealizowana w sposób spójny i konsekwentny, skutkiem czego są wciąż istniejące wątpliwości i stan niepewności dotyczący możliwości stosowania wzorców w wypadku spółki partnerskiej.

Dr Przemysław Malinowski z Wydziału Prawa Uniwersytetu Opolskiego przedstawił artykuł pt.: „*Spółka celowa jako podmiot komercjalizacji wyników badań naukowych – kilka uwag na tle obowiązującego stanu prawnego*”. Artykuł zawiera analizę regulacji prawnych dotyczących kapitałowych spółek celowych tworzonych przez uczelnie wyższe w celu wdrożenia idei komercjalizacji pośredniej wyników badań naukowych i prac rozwojowych, w sposób szczególnie przedstawiona została specyfika funkcjonowania tego rodzaju spółek oraz wpływu regulacji zawartych w ustawie o szkolnictwie wyższym na funkcjonowanie tego rodzaju podmiotów. W konkluzji autor stwierdza, że przepisy tworzą jedynie ramy prawne do podjęcia określonych działań przez uczelnie, rozwój opisywanej instytucji prawnej w praktyce zależeć będzie w głównej mierze od woli samej uczelni oraz od jej potencjału naukowego.

Dr Anna Lichosik z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w artykule „Termin realizacji obowiązku informacyjnego w zakresie ujawniania stanu posiadania znacznych pakietów akcji spółki publicznej” zawarła uwagi dotyczące badania momentu powstania obowiązku informacyjnego wobec dokonania określonego rodzaju transakcji w obrocie zorganizowanym lub też poza nim. Artykuł zawiera także rozważania dotyczące skuteczności dokonania ustawowego zawiadomienia o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Kolejny artykuł pt.: „Zawieranie umów pomiędzy gminą i jej wójtem a zakaz dokonywania czynności prawnych z samym sobą” autorstwa dr hab. Wojciecha Goneta prof. Politechniki Warszawskiej dotyczy zagadnienia reprezentacji gminy przy czynnościach prawnych zawieranych po między nią a wójtem reprezentującym ją z mocy prawa. Autor stwierdza, że obowiązujące przepisy prawa odnoszą się jedynie do kwestii umów po między gminą a wójtem zawieranych na gruncie prawa pracy. Jak wynika z konkluzji autora kwestia zawierania innego rodzaju umów po między gminą a jej wójtem powinna być przedmiotem uregulowania ustawowego. Ustawodawca powinien wyraźnie uregulować kto powinien reprezentować gminę przy tego rodzaju czynnościach prawnych oraz kto powinien kontrolować postanowienia tego rodzaju umów.

Ostatni zawarty w opracowaniu artykuł nosi tytuł „Stowarzyszenie w realizacji niektórych zadań gminy z zakresu publicznego transportu zbiorowego”. Autorem tego opracowania jest doktorant Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, aplikant radcowski Adrian Misiejko. W swym artykule autor analizuje kwestię dopuszczalności uzyskania przez stowarzyszenie statusu operatora publicznego transportu zbiorowego oraz sposoby wykorzystania tej formy prawnej dla realizacji przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym. Podstawowym pytaniem na które autor stara się znaleźć odpowiedź jest to czy stowarzyszenie może być właściwą formą prawną dla realizacji zadań publicznych gminy jaką jest publiczny transport zbiorowy.

Z opisanych powyżej skrótowo opracowań wynika, że problematyka styku prawa cywilnego i handlowego z materią administracyjną jest bardzo szeroka i dotyczy wielu różnorodnych, często bardzo istotnych dla praktyki życia gospodarczego zagadnień. Głównym spostrzeżeniem, które rodzi się po lekturze całej książki jest to, że interpretacja funkcjonujących w praktyce obrotu prawnego regulacji prawnych wymyka się ze sztywnych teoretycznych podziałów i ram. Współczesne realia życia społecznego doprowadziły do stworzenia specyficznych rozwiązań prawnych, które wymagają od współczesnego prawnika wszechstronnej, szerokiej wiedzy z wielu dziedzin prawa. Należy pogratulować pomysłodawcy opracowania zarówno nowatorskiego i ciekawego tematu monografii oraz trafnego doboru interesujących a zarazem ważnych z praktycznego punktu widzenia tekstów.